

Tiedekunta/Osasto Fakultet/Sektion – Faculty		Laitos Institution – Department	
Eläinlääketieteellinen tiedekunta		Kliinisen hevos- ja pieneläinlääketieteen laitos	
Tekijä Författare – Author			
Jalkanen, Anna-Riikka			
Työn nimi Arbetets titel – Title			
Perineaalinen uretrostomia kissoilla: kirjallisuuskatsaus ja retrospektiivinen seurantatutkimus			
Oppiaine Läroämne – Subject			
Kirurgian oppiaine			
Työn laji Arbetets art – Level		Aika Datum – Month and year	Sivumäärä Sidoantal – Number of pages
Lisensiaattityö		12/2007	33
Tiivistelmä Referat – Abstract			
<p>Kissojen alemman virtsatien oireyhtymän (feline lower urinary tract disease =FLUTD) oireena uroskissoilla esiintyy mm. virtsakiteistä tai virtsakivistä johtuvaa virtsaputken tukkeutumista. Mikäli tukokset ovat toistuvia eikä virtsakiteitä ja –kiviä liuottavasta erikoisruokavaliosta ole apua, voidaan kissalle tehdä perineaalinen uretrostomia-leikkaus. Perineaalinen uretrostomia on kirurginen toimenpide, jossa lantio-ontelossa kulkeva virtsaputki ommellaan kiinni perineaalialueen ihoon ja tällöin muodostuu pysyvä virtsa-avanne. Leikkauksen jälkeen nousevalle virtsatietulehdukselle altistavia tekijöitä ovat lyhentynyt virtsaputken pituus, peniksen virtsaputken limakalvon puolustusmekanismin puuttuminen, suurempi virtsaputken ulkoisen aukon läpimitta, vähentynyt virtsaputken poikkijuovaisen lihaksen toiminta ja vähentynyt intraluminaalinen paine, muualla virtsateissa oleva sairaus (esim. virtsakivet), joka altistaa bakteeritulehdukselle, sekä virtsaputken katetrointi. Leikkauksen jälkeen virtsatietulehdus voi olla oireeton. Kirjallisuudessa on olemassa vain muutamia pitkän aikavälin seurantatutkimuksia. Siksi tiedetään huonosti, esiintyykö virtsatietulehduksia enemmän kissoilla, joille on tehty perineaalinen uretrostomia-leikkaus.</p> <p>Tämän tutkielman tarkoituksena oli selvittää, lisääkö perineaalinen uretrostomia riskiä sairastua bakteerien aiheuttamaan virtsatietulehdukseen leikkauksen jälkeen. Lisäksi selvitettiin, mitä muita komplikaatioita esiintyy leikkauksen jälkeen. Hypoteesina oli, että alttius sairastua bakteerien aiheuttamaan virtsatietulehdukseen lisääntyy perineaalisen uretrostomia-leikkauksen jälkeen.</p> <p>Tutkielma sisältää kirjallisuuskatsauksen ja tutkimusosan. Kirjallisuuskatsauksessa käsiteltyjä aiheita ovat FLUTD, virtsakivet, kissan virtsaputken anatomia, uretrostomia-leikkauksen leikkaustekniikat, leikkauksen jälkeinen hoito ja komplikaatiot leikkauksen jälkeen. Tutkimusosassa Yliopistollisen eläinsairaalan potilasrekisteristä haettiin kissojen tiedot, joille oli tehty perineaalinen uretrostomia vuoden 2001 tammikuun ja vuoden 2006 toukokuun välisenä aikana. Kyseisenä aikana 25 kissalle tehtiin perineaalinen uretrostomia. Potilaskortistosta koottiin seuraavat tiedot: kissan ikä leikkaushetkellä, rotu, virtsakiteiden ja –kivien laatu, rauhoitukseen, induktioon, anestesiaan ja kivunlievitykseen käytetyt lääkeaineet, käytetyt antibiootit, lankamateriaali leikkauksessa, tikkienpoiston ajankohta ja mahdolliset käynnit eläinsairaalassa tikkien poiston jälkeen. Toukokuussa 2007 kissojen omistajille tehtiin puhelinhaastattelu, jossa kysyttiin kissan nykyisestä voinnista, mahdollisista leikkauksen jälkeisistä komplikaatioista, virtsatietulehduksista, virtsatietukoksista, lääkityksistä ja ruokavaliosta ennen ja jälkeen leikkauksen. Lisäksi omistajilta kysyttiin, paransiko perineaalinen uretrostomia kissan elämänlaatua.</p> <p>Koska kyseessä oli retrospektiivinen seurantatutkimus muutamien kisojen potilastietoihin kirjatut merkinnät olivat puutteellisia, mikä vaikeutti tiedon keräämistä. Tutkimuksen aineisto oli pieni (25 kissaa) ja kaikkien kissojen omistajia ei tavoitettu puhelinhaastattelussa. Yhteensä 17 kissan omistajat tavoitettiin puhelinhaastattelussa. Koska aineisto oli pieni ja kaikkien kissojen leikkauksen jälkeinen vointi ei ole tiedossa, voi tutkimuksen tulos olla virheellinen.</p> <p>Tutkimuksessa leikatuista kissoista 48% sairastui bakteerien aiheuttamaan virtsatietulehdukseen leikkauksen jälkeen. Perineaalinen uretrostomia-leikkaus lisää riskiä sairastua virtsatietulehdukseen leikkauksen jälkeen. Tutkimuksen tuloksen perusteella leikatun kissan virtsasta olisi hyvä tehdä bakteeriviljely säännöllisin väliajoin esimerkiksi kaksi kertaa vuodessa, jotta oireettomatkin virtsatietulehdukset huomataan. Vakavia kissan lopetukseen johtaneita komplikaatioita esiintyi kahden ensimmäisen kuukauden aikana leikkauksen jälkeen 17% leikatuista kissoista. Lopetukseen johtaneita komplikaatioita olivat virtsan valuminen perineaalialueen kudoksiin kolmella ja kissalla ja kurouman muodostuminen virtsa-avanteeseen yhdellä kissalla. Yhdellä leikatuista kissoista virtsa-avanne on jatkuvasti vereslihalla ja vaatii päivittäistä puhdistusta ja rasvausta. Muut leikatut kissat toipuivat leikkauksesta ja elivät normaalia elämää.</p>			
Avainsanat – Nyckelord – Keywords			
perineaalinen uretrostomia, virtsatietulehdus, FLUTD, seurantatutkimus			
Säilytyspaikka – Förvaringställe – Where deposited			
Viikin tiedekirjasto			
Muita tietoja – Övriga uppgifter – Additional information			
Työn johtaja ja ohjaaja ELT Outi Laitinen-Vapaavuori			